

Reformačné listy 10/2018

H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, občianske združenie

Ročník: II.

OBSAH:

- TERMÍNY K VOĽBÁM BISKUPA ZD
- TROCHU ZVLÁŠTNE POZVÁNKY Z ECAV
- ČAKANIE NA GODOTA!? ALEBO INÝCH ...
- BÁBKOHERECTVO, ALEBO ...
- REFORMAČNÉ OKIENKO
- ALE ČI SYN ČLOVEKA NÁJDE VIERU NA ZEMI, KEĎ PRÍDE?
- MODLITEBNÁ REŤAZ
- POZVÁNKY

PROSBA IZRAELA PROTI NEPRIATELOM
„BOŽE, NEDOPRAJ SI POKOJA, NEMĽČ A NEODPOČÍVAJ, Ó BOŽE!
LEBO, HĽA, ZÚRIA TVOJI NEPRIATELIA
A HLAVU DVÍHAJÚ TÍ, ČO ŤA NENÁVIDIA.
PROTI TVOJMU ĽUDU CHYSTAJÚ ĽSTIVÉ PLÁNY,
RADIA SA PROTI TVOJIM CHRÁNENCOM. ...
... NAPĽŇ IM TVÁRE POTUPOU,
ABY HĽADALI TVOJE MENO, HOSPODINE!
NECH SA HANBIA A DESIA NA VEČITÉ VEKY,
NECH SA ČERVENAJÚ A ZHYNÚ.
NECH ZVEDIA, ŽE TY,
ČO MÁŠ MENO HOSPODIN,
NA CELEJ ZEMI SÁM SI NAJVYŠŠÍ!“

Žalm 83, 2 – 4; 17 – 19

Milí bratia a sestry, čitatelia Reformačných listov,

v stredu, 21. marca. t. r., zasadalo vo Zvolene Dištriktuálne presbyterstvo ZD, ktoré sa uznieslo na dôležitých termínoch ku voľbám biskupa ZD. Nevieme, či nám, budúcim voličom, budú nejakým spôsobom vopred predložené k nahliadnutiu, preto ich, v dobrej viere, prinášame v Reformačných listoch.

Vyzývame všetkých veriacich a zborové grémiá, aby cez svojich duchovných pastierov, alebo aj priamo, požiadali (najlepšie písomne) svojho seniora/seniorku a sen. dozorcú/dozorkyňu o informáciu, koho plánujú navrhnuť a podporiť vo voľbách na biskupa Západného dištriktu na Kandidačnej porade Predsedníctiev seniorátov, ktorá sa uskutoční už 23. apríla 2018. Môžeme im dať aj svoje návrhy, koho by mohli navrhnuť a podporiť. Kandidátov môže byť aj viac (rozhodujúce budú námietky členov Kandidačnej porady). Predsedníctva seniorátov by si mali uvedomiť, že preberajú na seba mimoriadnu zodpovednosť za ďalší vývoj a smerovanie nielen Západného dištriktu, ale aj celej cirkvi.

Diskutujeme v cirkevných zboroch o jednotlivých kandidátoch v dostatočnom časovom predstihu, nenechávajme si naše rozhodovanie až na poslednú chvíľu, na deň volieb. Nech nezostane iba pri čítaní životopisov kandidátov na volebných konventoch. **Prispôsobme si** naše povinnosti k čo najvyššej účasti na týchto voľbách. Tieto voľby ovplyvnia budúcnosť našej cirkvi na dlhé roky.

Veríme, že Predsedníctva seniorátov ZD umožnia evanjelickým voličom slobodné a demokratické voľby biskupa Západného dištriktu.

KANDIDAČNÁ PORADA

PRESEDNÍCTIEV SENIORÁTOV ZÁPADNÉHO DIŠTRIKTU (ZD)

	23. 4. 2018
Zaslanie oznámenia o voľbách do cirkevných zborov Západného dištriktu	27. 4. 2018
Vyhlásenie volebných konventov v cirkevných zboroch	2. 5. 2018
Voľby v cirkevných zboroch ZD	27. 5. 2018
Voľby v cirkevných zboroch ZD	3. 6. 2018
Voľby v cirkevných zboroch ZD	10. 6. 2018
Zaslanie zápisníc z cirkevných zborov na BÚ ZD	18. 6. 2018
Zasadnutie sčítacej komisie + dištriktuálne presbyterstvo	20. 6. 2018
Zaslanie vyhlásenia výsledkov volieb do cirkevných zborov	25. 6. 2018
Doručenie výsledkov volieb do cz	29. 6. 2018
Vyhlásenie výsledkov volieb v cz	1. 7. 2018
Apelačná doba	16. 7. 2018

Trochu zvláštne pozvánky z ECAV

Už ste to videli? Došlo vám to mailom? Našli ste to na internete? Prišla vám už pošta? Máme na mysli pozvánky z cirkvi, prípadne z GBÚ ECAV – na rôzne podujatia a aktivity. Širokej evanjelickej verejnosti nemohol rozhodne uniknúť oznam o blížiacich sa oslavách **120. výročia Tranoscia**, ktoré sa uskutočnia 15. apríla t. r. v Liptovskom Mikuláši. Chýbať nebudú dokonca ani služby Božie vysielané v priamom prenose na Dvojke. Dokonca si každý účastník osláv bude môcť uplatniť 50% zľavu na nákup Evanjelickeho spevníka a Biblie, či zakúpiť si produkciu Tranoscia za akciové ceny. Plagát k výročiu začína slovami Písma: „*Sviecou mojím nohám je Tvoje slovo a svetlo mojím chodníkom*“ (Žalm 119, 105). A autori plagátu dodávajú: „... a ostáva zažaté ...“

Naozaj? Naozaj Božie svetlo svieti na cestu **súčasnému Tranosciu**? Naozaj sú ľudia, ktorí zodpovedajú za chod a obsah vydavateľstva, vedení Božím slovom a Božím svetlom? A máme dnes naozaj čo oslavovať? Veď dielo našich predkov sa stalo nástrojom boja proti duchovným, aktívnym evanjelikom. Nástrojom zosmiešňovania, ubližovania, prekrúcania, bulvárnych útokov, klamstiev, osočovania a zrady. Toto sme naozaj dopustili? Nech je nám Pán Boh milostivý pri poslednom súde!

Ďalšia pozvánka z prostredia ECAV je určená našim duchovným. Ide o **Všeobecnú pastorálnu konferenciu**, ktorá sa koná každoročne a zvyčajne v priestoroch Divadla J. G. Tajovského vo Zvolene. Generálny biskup ECAV pozýva duchovných 14. mája do Zvolena, aby si vypočuli hlavnú prednášku prof. JUDr. Jána Sváka, DrSc. na tému Štát a cirkev. Všeobecné pastorálne konferencie by mali slúžiť na vzdelávanie duchovných. Na pozvánke hneď v úvode nájdeme slová Písma: „*Ale nech sa právo valí ako vody a spravodlivosť ako stály potok!*“

(Ámos 5, 24). Pripomeňme, že ide o časť, ktorá je v Biblii označená ako Žalospev nad Izraelom a odseky 21 – 27 ako Nepravá bohoslužba. V kontexte témy a prednášajúceho znie tento biblický text priam hrozivo. Čo chce predseda Generálneho súdu ECAV povedať našim duchovným? Čo tým sleduje vedenie cirkvi? Najmä, ak vieme, koľko bolestí a nepráva sa napáchalo práve v rozhodnutiach generálneho súdu počas ostatných rokov! Na Synode 2017 bol daný návrh na odvolanie brata Sváka z postu predsedu GS! A teraz ho takto preferujú? Nie je to výsmech!? Naozaj má brat Ján Svák odvahu a svedomie postaviť sa pred farárov, ktorým to naše slávne generálne súdnicstvo ublížilo?

Pozvánka do Zvolena je spojená aj s pozvánkou na **Teologickú konferenciu 2018**, ktorú organizátori naplánovali na 19. – 21. septembra do kúpeľov v Nimnici. Pred rokom sa tam uskutočnila synoda a už vtedy si mnohí kládli otázku, prečo je potrebné realizovať cirkevné zasadania v drahých priestoroch kúpeľov. Veď evanjelici, protestanti boli známi tým, že nedbali na prepych ... A teraz sme už roky svedkami rozhadzovania peňazí na – trochu ostrejšie povedané – „kúpeľňové wellnes pobyty“ spojené s rokovaním! To nám nestačí kostol, alebo priestory na EBF UK? Ak rozumieme správne pojmu teologická konferencia, tak by malo ísť o odborný diskusný priestor. Na to je predsa akademické prostredie viac ako vhodné. A nevyhovarájme sa, prosím, na ubytovacie možnosti. Kto chce nájde! Kto vie, zabezpečí! Kto nechce, výhovoriek bude mať dosť!

A ešte čosi na záver. Našej pozornosti neunikol ani fakt, že vydavateľstvo Tranoscus vydalo knižne **Správu Predsedníctva ECAV na Slovensku za rok 2016**. Áno, tú správu, ktorú Synoda ECAV neprijala! To je naozaj veľká trúfalosť takto hazardovať s akciami akcionárov Tranoscia, veď správu si bolo možné vyžiadať vo wordovskom súbore. A napokon stačilo ju publiko-

vať na internete!

Ak ste teda v súčasnosti dostali nejakú zaujímavú pozvánku z cirkevného prostredia, prosím premýšľajte nad tým, kto pozýva, s akým obsahom, zámerom, a prečo oslovuje práve vás!

A či pozvanie prijmete, ostáva na vašom rozhodnutí...

Redakcia RL

Čakanie na Godota!? Alebo iných ... (nás) ...?

V týchto dňoch, po radostných udalostiach vzkriesenia Pána Ježiša Krista, prišli opäť všedné dni pracovného týždňa. Väčšina z nás opäť spadla do prúdu pracovných povinností, tam, kde sme na to povolani. Áno, nielen farári sú povolani do služby, ale my všetci, ktorí pracujeme a máme svoje „povolanie“. Všetci sme opäť zahltení svojimi „povinnosťami“. Síce, iba ak sú to skutočné povinnosti, a nie také, z ktorých sme si povinnosť urobili my sami, preto, aby sme vyplnili čas v práci. Veríme, že sa tak nedeje. Aj v zboroch a v cirkvi máme plno povinností. Každý, kto sa o ňu aktívne zaujíma. Od generálneho biskupa až po najmladšieho kaplána, ale i laika. Nie všetci však tie povinnosti plníme tak, ako to má byť. Lebo povinnosť môže, ako sme uviedli, vyplývať z toho, že nám ju niekto ukladá, alebo si ju vytvoríme sami. A následne ich tak aj plníme. Samuel Beckett, nositeľ Nobelovej ceny za literatúru, v tragikomédii Čakanie na Godota opisuje čakanie (absenciu plniť si určitú povinnosť) tak, že komédia nemá dej, nemá dynamiku. Dejová situácia

je stále tá istá (tak, ako v našej cirkvi), a nie je tam žiadne východisko z problémov. Aj v cirkvi, ktorá má svoje povinnosti, sa deje teraz to isté! Čaká sa na dobré zloženie kandidačných porád (t. z. voľby, súhlasy či námietky seniorom, biskupom), aby sa prípadne odstavili tí a tí kandidáti. Čaká sa na Valné zhromaždenie ZED, aby sa zvolil ten „správny predseda“, ktorý zmení pomer v generálnom presbyterstve. A určite sa ešte čaká na generálne presbyterstvo. Práve preto **nebolo zvolené už od 8. 12. 2017** žiadne jeho zasadnutie. Lebo sa „čaká“ na jeho správne nastavenie. Nemáme teda žiaden harmonogram podujatí v cirkvi (rozumej: aj povinností), nemáme schválený rozpočet! Ale veselo si plánujeme Evanjelické cirkevné dni vo Zvolene, Všeobecnú pastorálnu konferenciu vo Zvolene, Teologickú konferenciu na jeseň v Nimnici a ďalšie! Preto sa naskytá mnoho otázok, na ktoré, tak ako divák tejto tragikomédie, nedostávame odpoveď. A pomedzi to, tak isto, ako v spomínanej komédii, hromadia sa iba frázy, máme čas vyplnený nezmyselnými dialógmi najmä zo stránok EPST. Lepšie povedané: zabíjajú čas, a to doslova! Sme teda v takej istej cyklickej kompozícii, kde nás zatvorilo Predsedníctvo ECAV, ako v menovanej hre. Preto sa pýtame, dokedy budeme čakať a neplniť si povinnosti? Dokedy bude pokračovať táto tragikomická hra Predsedníctva ECAV, ktoré sa za každú cenu snaží udržať si moc? Kedy sa budú zodpovedať zo svojej 12 ročnej služby? Kedy aj oni budú dodržiavať plnenie svojich povinností a nielen ich 100% vyžadovanie od nepohodlného okolia? V celej hre Čakanie na Godota, chýba zápleтка a vyvrcholenie. Skoro všetky paralely s tým, čo žijeme v cirkvi už boli spomenuté, avšak čo je horšie, je to, že v hre sa stráca BUDÚCNOSŤ! A to je naozaj strašné. Je to, ako životy učeníkov, ktoré by sa skončili na Veľký piatok. Bez budúcnosti. My vieme, že to bolo inak. Bude to aj v tejto cirkvi inak?

Bratia farári, sestry farárky, bratia a sestry činní v cirkvi: bude to inak, bude to lepšie? Alebo nám Kristus povie: A vy len spíte a odpočívate!

Redakcia RL

Bábkoherectvo, alebo „vždy sa snažte robiť dobre medzi sebou a všetkým ľuďom“ 1 Tes 5,15

Znova prišla ponuka obrazov spod Tatier. Plytkých, jednofarebných, bez rámu. Veľká pozornosť týmto obrazom je skôr vzácnosť, ale zakopol som, a tak mi prišli na um súvislosti.

Iste ste videli film Pacho Hybský zbojník. Hral tam známy herec Jozef Krónner. Pekný film a dá sa pozrieť aj viac krát. Opíšem vám jednu scénu.

Na lúke kuje kosu pán Zachar. Príde Pacho a postaví sa na vyšší kameň.

Pacho: „Kujete, kujete?“

Zachar: „Kujem, kujem... A ty si kto?“

Pacho: „A či ma nepoznáte, veď ja som Pacho od Matrtajov.“

Zachar: „Voľajako si v tom svete podrástol.“

Vtedy Pacho udivene pozrie, že stojí na kameni a zoskočí z neho.

Zachar: „Áaa, vari ani nie“.

Obraz tejto scény mi evokuje človeka, ktorý príde zo sveta, kde získal skúsenosti, je rozhladený, múdrejší. Stojí akosi vyššie. K nepoznaniu. Je pravdou, že v tejto scéne pán Zachar sedí na zemi. Ale keď stojacemu na kameni pripomenie, že je príliš vysoko, tak ten zoskočí, aby sa nepovyšoval, zvlášť nad starších. Vtedy už je vidieť, kto to je a aj to, že je vlastne jeden z nás.

Každý si dokážeme predstaviť rôzne vysvetlenia k jednotlivým obrazom, ktoré zažívame. Niekedy veľmi jasne, inokedy veľmi zahmlene, alebo aj vôbec. Orámujeme, zakategorizujeme a ide sa ďalej. Prípadne príde kritika. Či už pozitívna, alebo negatívna. Nič iné, len život. Niet sa čomu čudovať. Tak to je, bolo a aj bude.

Obraz, ktorý som opísal netvorili s kresťanským zámerom. Ani pre to, aby zaznelo posolstvo veriacich ľudí o svojej viere. Iste to nikto ani nečakal. Ale čo by ste čakali od toho, ktorý je ordinovaným farárom? Priamo povolaný na službu, ktorá nesie posolstvo Evanjelia, k snahe o dobro. Vari to, že vám bude opisovať kto je bábkar a kto je bábka? Potom si jasne musíte domýšľať, kam siahajú šnúrky z rúk, nôh a rozumu autora textu. Lebo, prečo by si myslel, že existuje bábkar a bábka, ak to nevie z vlastnej skúsenosti? Teda, podľa seba súdim teba.

Totíž nevidíme všetky obrazy rovnako. Jeden sme taký a iný zas onaký. A tak všetko hodnotíme zo svojho uhlu pohľadu. Prečo si Ľubomír myslí, že sa všetci podobáme? Vari je len jeden Ivan, či Maroš, alebo Ján? Je ich dosť. No jedno je isté, jednému siahajú šnúrky do Bratislavy, lebo rukopis periodika sa nedá poprieť. Inému je milšia sloboda Božieho dieťaťa. Šnúrky nás nútia robiť dobré pre druhých, s obmedzeným počtom a nemať starosti. Sloboda Božieho dieťaťa nás v moci Ducha vedie aj k modlitbám za druhých. V tom je rozdiel zodpovednosti. Preto sa pozeráme na brata z ľudského pohľadu – kam ťahá šnúrku, alebo z pohľadu istoty spasenia, modlitbou a túžbou, aby aj brat, sestra boli obdarení milosťou a láskou od Boha.

Nebuďte teda bábkami v ruke bábkara, ale „bezzvadné deti Božie uprostred tohto prevráteného a skazeného pokolenia, v ktorom sa javíte ako jasné hviezdy vo vesmíre“ Fil 2:15.

Ján Brozman, dozorca VD

REFORMAČNÉ OKIENKO**Povel'konočné rozhovory s Ježišom – cestou**

L 24, 13 V ten istý deň dvaja z nich išli do dediny zvanej Emauzy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená na šesťdesiat stadií. 14 A rozprávali sa o všetkom, čo sa udialo. 15 Ako sa tak zhovárali a vzájomne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a šiel s nimi. 16 Ich oči boli zastreté, aby ho nespoznali. 17 I spýtal sa ich: O čom sa takto idúcky rozprávate? Oni sa zronení zastavili a 18 jeden z nich, menom Kleofáš, mu povedal: Ty si vari jediný návštevník Jeruzalema, ktorý nevie, čo sa tam po tieto dni stalo! 19 On sa ich spýtal: A čo? Odpovedali mu: To, čo sa stalo s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorok, mocný v čine i v reči pred Bohom, aj pred všetkými ľuďmi. 20 Ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. 21 A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Dnes je však už tretí deň, ako sa to všetko stalo. 22 Niektoré z našich žien nás aj vylakali. Pred svitaním boli pri hrobe, 23 a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a tí im hovorili, že žije. 24 Niektorí z našich išli k hrobu a zistili, že je to tak, ako povedali ženy. No jeho nevideli. 25 Ježiš im povedal: Vy nechápaví a leniví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! 26 Či nemusel Kristus toto všetko pretrpieť a tak vojsť do svojej slávy?

Veľkonočné sviatky pominuli a my ideme každý svojou cestou. Osamelí, alebo po dvaja, alebo aj viacerí ... možno odchádzame predčasne, nezažili sme to najdôležitejšie. Zaujímavý je údaj o vzdialenosti od Jeruzalema. Naše vzdialenosti od veľkonočných udalostí sú rôzne – blízke, menej blízke, dokonca aj veľmi vzdialené ... Tradície, jedlá, alebo aj **jadro evanjelia ... to sú tie vzdialenosti.**

Ježiš sa pripája najmä k tým, ktorí sa rozprávajú o veľkonočných udalostiach, čo znamenajú dnes pre nás. Ježiš sa často k nám pridáva v takej podobe, že Ho nespoznávame, považujeme Ho za náhodného spolupútnika ... počúva a vstupuje do našich rozhovorov celkom bežným spôsobom: o čom sa to vlastne rozprávate?

No, o čom sa rozprávame? Otázka sa nám až tak nepáči. Asi to bude niekto, kto do kostola moc nechodí, keď nevie o čom sú veľkonočné udalosti. Máme pocit, že takých je stále viac. Tak sa mu to pokúšame vysvetliť po svojom ...

Ježiš sa musel v duchu usmievať. Veľmi dobre pozná aj naše súčasné udalosti a rozumie im lepšie, ako my. Vie, čo nás trápi v našom svete, v ktorom žijeme a vie, čo my očakávame od Neho. Často to isté, ako tí dvaja.

Čo očakávame od Ježiša dnes?

- dúfali sme, že vyriešiš konečne všetky naše problémy, politické, ekonomické, osobné ... Máme svoje predstavy, ako by to mal urobiť.

- ale, už je to nielen tri dni, ale takmer 2000 rokov (v r. 2033), a – nič. Máme pocit, že nerieši. Je slávny, je Veľký, je Mocný, ale aj tak. Vyzerá to, že aj dnes je všetko v rukách veľkňazov a popredných mužov (najmä politikov). Tí ľahko zlikvidujú pravdu, lásku, nádej a podobné veci. V kostole nám síce stále hovoria, že žije, že vstal z mŕtvych a podobné divné veci, ale nikto z našich Ho nevidel ... Alebo snáď áno? Občas už ani nevieme, čo si máme myslieť ... Asi najhoršie sú tie prvé tri dni.

Ježiš nám láskyplne vysvetľuje. Že možno naše predstavy o Ňom nie sú celkom presné, že na zmenu človeka a ľudskej spoločnosti je potrebné omnoho viac lásky, ako sme si mysleli, že sa žiada aj naša účasť a najmä že ON to už vykonal. Nám stačí už len porozumieť a pridať sa ... Všetko ide tak, ako má ísť, proroci to dobre videli. Pravda, viera, láska a nádej už presvitajú, dôležitá je aj naša iskrička viery.

Pridajme sa k povel'konočným rozhovorom a úvahám a najmä vytrvajme s Ježišom, nech sa nám to zdá akékoľvek. Jeho riešenia sú správne a určite fungujú. Možno ešte pod povrchom, možno to chvíľu trvá, ale určite Ježiš je Ten správny životný štýl pre každého. Sme šťastní, ak Ho spoznáваме aj v udalostiach dnešných dní ... aj po lámaní chleba – vo Večeri Pánovej.

Jozef Grexa, ev. farár v. v.

POĎAKOVANIE

Občianske združenie Hnutie evanjelických laických pracovníkov (OZ HELP) ďakuje cirkevným zborom a jednotlivcom za poskytnutú finančnú podporu a dary určené na podporu a zabezpečenie podujatia PRO CHRIST 2018, ktoré sa uskutočnilo v marci. Rovnako ďakujeme všetkým spolupracovníkom a organizátorom tohto programu za zabezpečenie a organizáciu podujatia v rámci cirkevných zborov. Budeme radi, ak sa s nami aspoň krátkymi správami, ktoré nám zašlete do Reformačných listov, podelíte o duchovné zážitky a skúseností z tohtoročného prenosu a sprievodného programu Pro Christ 2018.

Martin Kováč, predseda OZ HELP

Ale či Syn človeka nájde vieru na zemi, keď príde?

A bude vidieť rozmnožený poklad lásky, ktorý nám bol Bohom zverený? A čo mu odpovieme, keď sa nás opýta, každého jedného: „Aké dedičstvo viery si človeče po sebe zanechal? Aké hodnotové prostredie si odovzdal deťom? Čo si urobil pre spravodlivejší, pokojnejší, udržateľný život tam, kde bývaš?“.

Aj toto by mali byť témy kázní, vyučovania a rozhovorov v spoločenstvách cirkvi. Aj takéto otázky by mali byť predmetom úprimných a kvalifikovaných diskusií v našich evanjelických médiách. A tiež podstatnou súčasťou jednaní presbyterstiev. A aj súčasťou spovedí, spytovania si vlastného svedomia. *Prečo? Pretože takéto témy, takéto otázky nás nútia hlbšie načrieť nielen do Božieho slova, ale aj do svojho vlastného vnútra. Pomáhajú nám meniť naše postoje, naše životy. A tiež obohatiť životy iných.*

Alebo sme dospeli k presvedčeniu, že sa nás takéto témy, takéto otázky netýkajú, že všetko vyriešila Golgota? Že najdôležitejšie sú vzletné slová o našej viere, poslušnosť cirkevným dogmám, dodržiavanie zaužívaných rituálov? Že nám prospere starostlivé vyhýbanie sa ťaživým témam spoločnosti? Že stačia hŕby slov bez jasnej, povzbudzujúcej myšlienky, ktorá by človeka viedla k rozhodnutiu niečo podstatné zmeniť k lepšiemu? A myslíme si, že práve takéto bezmyšlienkovité hromady slov očakáva od nás Hospodin?

Sme si istí, že byť zhovievavým, kalkulujúcim, pasívnym pozorovateľom úpadkových javov, ktoré sprevádzajú ťažko skúšanú cirkev je v súlade s konaním Ježiša Nazaretského? A že prejavom Božieho vedenia je ignorovanie tých, ktorí majú iné predstavy o užitočnej cirkvi? Že nás ku spaseniu privedie len neustále opakovanie a povrchné komentovanie starostlivo vybraných citátov z Biblie? Takých, ktoré nás veľmi nevyrušujú, nevynášajú z 500 ročných a aj starších koľají? *Aj napriek poznaniu, že tieto koľaje, tieto krivolaké cesty cirkvi a teológie sú bohato vyzdobené meniacimi sa a nejasnými interpretáciami biblických textov, mnohými herézami, schizmami, odmietaním sadnúť si spoločne k Pánovmu stolu? Aj napriek poznaniu, že tieto cesty sú sprevádzané premnohými tragickými udalosťami?*

A namýšľame si, že nie sme osobne aj ako cirkevné spoločenstvo za odovzdávanie hodnôt, ktoré predstavujú Božie prikázania, hodnôt, ktoré reprezentujú skutky Ježiša Nazaretského zodpovední? Dúfame, že sa obhájime tvrdeniami, že sme predsa vykonali všetko, čo sme vykonať mali, že sa už viac urobiť nedalo? **Ako ten, čo zakopal zverenú mincu?! Ako tie nerozumné panny, čo ostali pred zatvorenými dverami?! Možno ako tí v zboroch v Sardách a Laodicey?!**

To len tak na úvod k nižšie uvedeným úvahám a návrhom, ktoré sa vzťahujú na budúcnosť našej cirkvi, na možnosti jej revitalizácie. Tej cirkvi, ktorá sa dnes, zdá sa, spokojne vezie po tých 500 ročných koľajach nevedno kam a pútnikov, ktorí jej dôverujú, ktorí chcú s ňou ísť je stále menej.

Myslím si, že revitalizáciu ECAV podmieňujú viaceré faktory:

1. Akceptovanie slova Božieho súčasným človekom. Život človeka súčasnosti sa výrazne líši od života v časoch apoštolov a aj od života Lutherových čias. Človek je gramotný, nie je závislý iba na počúvaní v kostole, má prístup k množstvu informácií z najrôznejších oblastí života, aj z oblasti náboženskej. A ak problematiku pokladá za dôležitú pre svoj život, tak k informáciám pristupuje oveľa kritickejšie; chce tomu, čo číta, čo počúva naozaj rozumieť. Nemožno teda od neho očakávať, že ľuďmi prijaté cirkevné dogmy, tvrdenia, nariadenia bude pokladať za niečo absolútne, dokonalé, neomylné. Nemožno ani čakať, že povrchné, nejasné interpretácie biblických textov, iba zaužívané rituály sa stanú pre rozmyšľajúceho človeka pevným základom jeho viery v Boha. Nemožno od neho žiadať, aby veril v niečo bez toho, aby sa mohol pýtať prečo; bez toho, aby dostal uspokojivú odpoveď, ktorá mu umožní stotožniť sa s tvrdením. Bez takejto odpovede zostane iba niekde na povrchu, na úrovni neistoty, strachu pred neznámym, na úrovni nezáväznosti. *Na to, aby sa Božie slovo stalo zaujímavým a dôležitým pre súčasného človeka je treba pristúpiť k zásadným zmenám v systéme odovzdávania jeho odkazu. Tak, aby cieľom nebolo mechanické, nekritické prijímanie textov Písma, textov náboženských autorít, náboženských rituálov cirkvi. Cieľom musí byť porozumenie ich obsahu a významu pre život človeka. Porozumenie do takej hĺbky, aby sa mohol naozaj vnútorne stotožniť s tisícročiami overenými pravdami Biblie. Aby bol ochotný, na základe skúseností človeka so životom s Bohom a bez Boha, usporiadať si svoj vlastný život.*

2. Chápanie vzťahu medzi vierou v Boha a skutkami. Ak ako kresťania tvrdíme, že viera v Boha, dôvera v jeho zákony je niečo viac ako viera v to ľudské, že táto viera preukázateľne pomáha žiť šťastnejší, zmysluplnejší, hodnotnejší život, tak sa predpokladá, že to aj na nás bude vidieť. Očakáva sa, že to Božie nás formuje na ľudí iných. Nie síce dokonalých, ale takých, ktorí sa niečím, v pozitívnom zmysle, líšia od neveriacich. Očakáva sa tiež, že tí, ktorí sa označujú za veriacich nevedú dvojaký život; s Bohom aj bez Boha. Podľa toho, čo práve teraz vyhovuje. Neočakáva sa, že sa večer modlitbami utiekajú k Bohu a ráno bezohľadne presadzujú svoje egoistické záujmy. *Rozpor medzi slovami a skutkami nás usvedčuje z toho, že sami neberieme vážne to, čo hlásame, že vlastne Božiemu slovu neveríme. A o nejakej vnútornej či vonkajšej misii, o nejakom pozitívnom vplyve na mladšie generácie, na spoločnosť nemôže byť ani reči. Ak teda chceme, aby sa to Božie vo svete rozmáhalo, tak musíme akceptovať tisícročné skúsenosti, aj to Jakubovo, že viera bez skutkov je mŕtva, že nie je vlastne ničím. Aj to, že nie prázdne slová, nie rečnické výkony, ale naše skutky sú skutočným prejavom, ovocím a mierou našej viery.*

3. Transparentnosť procesov v cirkevnej inštitúcii – cirkevná inštitúcia ako dom zo skla. Aby sme sa mohli sústrediť na to podstatné, teda na šírenie Božieho slova, Božej lásky vo svete, na to, aby spoločnosť rešpektovala Božie prikázania ako principiálne morálne hodnoty, tak je bezpodmienečne nevyhnut-

né, aby inštitúcia fungovala po každej stránke transparentne. Tak, aby tí, čo sa o dianie v cirkvi zaujímajú v oblasti duchovnej, hospodárskej aj ostatnej mali prístup ku všetkým a podrobným informáciám. Tak, aby nebola žiadna pochybnosť o úprimnosti a čestnosti našich snáh, o účelnosti nakladania s majetkom cirkvi. *Ak to nedokážeme, ak o to nemáme záujem, ak sa tomu chceme vyhnúť, tak nemožno očakávať dôveru v cirkevnú inštitúciu, ani v jej predstaviteľov, ani nárast počtu jej členov, ani prílev sympatizantov a podporovateľov.*

4. Nezávislosť cirkevnej inštitúcie v zmysle Sola Scriptura – závislá iba na Božom slove. Ak chce cirkev naplňať svoje poslanie, tak nemôže byť ani finančne, ani inak závislá na politikoch či iných, u ktorých je možný predpoklad, že si niekedy vyžadujú vrátenie vkladov a aj s úrokmi. Napríklad vo forme neangažovania sa cirkvi v súvislosti s amorálnym dianím v spoločnosti. Cirkev nemôže ani žiadať od nečlenov cirkvi, aby prispievali prostredníctvom štátneho rozpočtu na aktivity, ktoré podporovať nechcú. Pretože to vyvoláva v spoločnosti napätie a nie nárast pokoja. Od štátu možno žiadať príspevky na ciele chápané ako všeobecne prospešné. Na uchovávanie kultúrneho dedičstva, na diakoniu, vzdelávanie a výchovu, resp. iné aktivity, ktoré sú takto spoločnosťou vnímané. Na plnenie špecifických duchovných cieľov sa musí cirkev naučiť zabezpečiť si prostriedky od tých, ktorí uznajú, že takéto služby cirkvi potrebujú, alebo predpokladajú, že tieto služby spoločnosť posunú dopredu. *Na to, aby sa stala cirkev nezávislou je treba predovšetkým zásadným spôsobom zmeniť uvažovanie súvisiace s náplňou a kvalitou poskytovaných služieb cirkvou. Človek musí pocítiť blahodarné, povzbudzujúce účinky týchto služieb, inak nebude mať záujem investovať ani čas, ani iné zdroje do tejto inštitúcie.*

5. Zrozumiteľnosť definovania poslania, principiálnych a špecifických cieľov cirkvi. Ak chceme, aby cirkev napredovala, musí byť zrejmé, zrozumiteľne definované jej poslanie a ciele, ktoré sú súčasťou tohto poslania. Jednotlivé konkrétne ciele musia byť definované tak, aby boli realizovateľné, aby bol priebeh ich plnenia a aj výsledky kontrolovateľné.

Možná definícia poslania cirkvi: Šírenie Božieho slova, Božej lásky vo svete slovami a skutkami.

Možná definícia principiálnych cieľov:

a) Sprístupňovanie slova Božieho slovami tak, aby človek porozumel odkazu Biblie, aby sa mohol s týmto odkazom stožniť a aby sa tento odkaz stal pevnou orientáciou v jeho živote,

b) Aplikovanie tisícročiami overených právd Biblie do každodenného života konkrétnymi skutkami tak, aby výsledkom bolo každodenné, spoločnosťou rešpektované dobré ovocie, aby sa cirkev a jej aktivity vzťahovali kvalitou aj kvantitou, aby sa pôsobenie cirkvi stalo pevnou súčasťou spoločenských aktivít smerujúcich k šíreniu dobra, spravodlivosti, pokoja v duši človeka, zmierňovaniu bolestí.

6. Výber aktuálnych špecifických cieľov cirkvi

a) Zabezpečenie dostupnosti aktuálnych kázni, homílií a podrobných informácií o živote spoločenstva cirkvi všetkými dostupnými komunikačnými prostriedkami – ako po-

vinná súčasť náplne práce duchovných a ostatných funkcionárov cirkvi. Umožní to pravidelný dosah na cirkevníkov, ktorí sa aktivít spoločenstva zúčastňujú len sporadicky, kontakt medzi členmi cirkvi z iných cirkevných zborov, stane sa prostriedkom budovania spolupatričnosti členov ECAV a aj prostriedkom misie vo verejnosti. Okrem toho to zvýši tlak na kazateľov a ostatných funkcionárov cirkvi, aby sa zvyšovala kvalita a transparentnosť duchovných aj ostatných aktivít cirkevného zboru a ECAV. *Myslím si, že kvalita, aktuálnosť a dostupnosť kázni, homílií, príhovorov duchovných, ako aj dostupnosť pravdivých a detailných informácií o všetkých aktivitách cirkvi je jedným z kľúčových problémov, ktorý treba bezpodmienečne vyriešiť.*

b) Rozšírenie zaužívaných foriem odovzdávania odkazu Božieho slova o interaktívne katechézy. Aby to nebolo iba od kazateľa k pasívnemu poslucháčovi, aby to bola aj diskusia na biblické témy, na aktuálne témy života a ich biblické ekvivalenty, na hľadanie riešení pomocou biblických skúseností. *Takéto formy sú určite z hľadiska prípravy aj realizácie náročnejšie, ale všeobecne prinášajú lepšie výsledky vo vzdelávaní, vo výchove, podporujú snahu čítať texty s porozumením, ochotu samostatne študovať Bibliu a iné zdroje, ktoré sa vzťahujú na pôsobenie cirkvi. Umožňujú človeku nielen duchovne rásť, ale aj kvalifikovanejšie sa zapájať do realizácie projektov spoločenstva.*

c) Zabezpečenie toho, aby podstatnou súčasťou duchovných aktivít v cirkevných zboroch bola systematická práca s deťmi a mládežou. Tak, aby jej výsledkom boli živé spoločenstvá detí a mládeže prispievajúce špecificky a samostatne k životu cirkevného zboru. Také spoločenstvá, ktoré povedú k aktivitám mladých ľudí aj v cirkevných zboroch, do ktorých sa dostanú v budúcnosti. Myslím si, že nejaké povinné minimum (napr. občasné recitovanie básničiek a spievanie pesničiek malých detí) nestačí. Veď každá generácia disponuje darmi pre ňu vlastnými, ktorými, ak dostane príležitosť, ak ju v aktivitách podporíme, môže obohatiť tú druhú. Všetko má svoj čas. Ak sa príležitosť premárni, tak sa stratí! Čo chceme v jeseň žať, ak na jar nezasejeme, ak nezavlažujeme?!

d) Reformovanie obsahu a foriem vyučovania a výchovy detí a mládeže. Tak, aby výsledkom tohto procesu nebola iba schopnosť mechanicky, ako tak odpovedať na všeobecné otázky, ktoré sú súčasťou konfirmačnej prípravy. Výsledkom musí byť chápanie zmyslu slova Božieho pre ich život. A aj chápanie dôležitosti podieľania sa na aktivitách cirkevného spoločenstva. *Ziskom z tohto procesu musí byť pre mladého človeka pridaná hodnota k štandardnej výchove a vzdelávaniu, duchovná hodnota, ktorá obohatí jeho pohľad na život. S takouto pridanou hodnotou by do života mali odchádzať aj absolventi evanjelických škôl. Ak mladý človek takúto hodnotu nepocíti, tak nemožno očakávať, že sa zmení trend opúšťania cirkvi po konfirmácii, že zvrátime absenciu mladých generácií v spoločenstvách, že sa zvýši záujem stať sa profesionálnym duchovným či iným činovníkom cirkvi.*

e) Zabezpečenie kvalifikovaného vzdelávania presbyterov, laických funkcionárov cirkvi a iných záujemcov. Myslím

tým vzdelávanie dospelých členov cirkvi na celocirkevnej úrovni. *Tak, aby jeho výsledkom neboli len nové poznatky potrebné k formovaniu užitočnej a rešpektovanej cirkvi, ale aj nové skúsenosti, uvedomovanie si spolupatričnosti, dôležitosť vzájomne sa povzbudzovať a podporovať.*

f) Realizovanie diakonie – ako jedného zo základných pilierov služby cirkvi. Tak, aby každý cirkevný zbor aktívne uskutočňoval nejakú z foriem diakonickej práce. Podľa aktuálnych možností cirkevného zboru, podľa potrieb cirkevných zborov a prostredia, v ktorom pôsobia. Diakonická práca je predsa stále potrebná a mimoriadne pozitívne vnímaná spoločnosťou. Podceňovanie jej dôležitosť, kalkulovanie či to finančne, alebo inak zvládneme, či zdroje nevyužijeme radšej iným spôsobom hovorí aj o tom, že sme nedorástli na toho milosrdného Samaritána.

g) Aktívne angažovanie sa spoločnosti cirkvi pri riešení aktuálnych výziev spoločnosti. Tak, aby takáto angažovanosť prispievala k pozitívnemu vývoju spoločnosti a prostredia, v ktorom spoločnosť cirkvi žije. K zmierňovaniu napätia, nespravodlivosti, biedy, k obmedzovaniu korupcie, k ochrane životného prostredia a pod.

h) Zveľaďovanie dedičstva predkov a jeho sprístupňovanie širokej verejnosti. Tak, aby sa stalo trvalou súčasťou bohatstva budúcich generácií, aby sa aj ono podieľalo na šírení dobra v spoločnosti, aby prispievalo k akceptovaniu Božieho slova ako bohatého zdroja poznania a inšpirácie. *Tak, aby kostol nebol len miestom stretávania sa počas služieb Božích. Aby bol aj miestom, kde môže okoloidúci inokedy vojsť, pokochať sa umením našich predkov, kde si môže len tak sadnúť, oddýchnuť si a v pokoji rozmýšľať, pomodliť sa.*

i) Zabezpečenie umelecky hodnotnej a príťažlivej hudobnej súčasti služieb Božích. Tak, aby hudba a spev boli naozaj zážitkom. A tiež ich významnou hodnotou navyše. Nádherné piesne nášho spevníka (a nielen tie) majú určite potenciál stať sa výrazným misijným prostriedkom. Iste, sme vďační za každú pomocnú ruku v tejto oblasti, ale na to, aby hudba a spev priťahovali ľudí do chrámov, ich umelecká úroveň sa musí určite zvýšiť. Cirkevné spoločnosti by mali venovať pozornosť tejto aktivite a investovať do nej prostriedky. Nie je to nemožné, niektoré spoločnosti to dokazujú a hudobné školy produkujú mnoho hudobníkov, spevákov, disponujú hudobnými talentami.

7. Chápanie inštitúcie ECAV a jej súčasti

Myslím si, že inštitúciu ECAV možno chápať ako spoločnosť spoločností. Každé spoločnosť realizuje špecifické ciele a aktívne prispieva k plneniu principiálnych cieľov a poslania ECAV. Štruktúra inštitúcie musí byť jednoduchá, zmysluplná a efektívna. Taká, aby každý jeden člen cirkvi pocítil pozitívny vplyv konkrétnej súčasti štruktúry ECAV na svoj život, na plnenie konkrétnych cieľov spoločnosti cirkvi.

a) Rodiny. Myslím si, že základnou štruktúrou cirkvi majú byť rodiny – ako spoločnosť zabezpečujúce vstúpenie hodnôt Božieho slova deťom od narodenia, formovanie mladého človeka tak, aby sa jeho potenciál prejavil bohatým životom, užitočným jemu aj spoločnosti. Rodina musí byť zá-

rukou toho, aby viera pretrvala aj vtedy, keď ostatné súčasti štruktúry cirkvi zlyhajú. Som presvedčený, že podporovaní funkčnej, pokojnej rodiny, takej, kde deťom nebude chýbať zodpovedný otec ani mama, kde dospelí, starí či mladí, nájdu vždy oporu, musí cirkev venovať mimoriadnu a systematickú pozornosť.

b) Cirkevné zbory so svojimi špecifickými a aktívnymi spoločnosťami – deti, mládež, osamelí členovia cirkvi, dôchodcovia, športovci, turisti, bibliisti, ľudia, ktorí potrebujú zdravotnú pomoc a pod. Myslím si, že cirkevné zbory musia byť skutočne výkonnou štruktúrou cirkvi. Nielen centrom služieb Božích, ale aj pestrej palety ostatných aktivít, zameraných na plnenie konkrétnych cieľov a poslania ECAV. Musia predstavovať skutočnú veľkú rodinu. Takú, kde nájdu jej členovia, a tiež aj ľudia mimo nej, naozajstnú podporu a povzbudenie v živote. Nemôžu byť iba miestom občasných stretávaní sa a prijímania formálnych sviatostí.

c) Biskupstvá (dištrikty). Ktoré jednotlivo, alebo spoločne zabezpečujú také funkcie, ktorých obsah a rozsah presahuje možnosti cirkevných zborov. Napr. vzdelávanie a formovania duchovných a laických funkcionárov cirkvi, fungovanie cirkevného školstva, vzťahy cirkvi a štátu, rozsiahlejšie diakonické projekty a pod. Zásadnou úlohou biskupstiev musí byť aj usmerňovanie života zborov, aktivít ich funkcionárov. Tak, aby aktivity boli v súlade s poslaním cirkvi, plnením jej spoločných cieľov, aby boli dosahované konkrétne výsledky. Ďalšou náplňou činnosti biskupstiev musí byť podieľanie sa na riešení krízových situácií. Tak, aby zbory nezomierali na pohodlné vegetovanie, rutinu, bezradnosť, na neochotu spolupracovať a prispievať k spoločnému dielu, na zanedbávanie práce s deťmi, mládežou, špecifickými skupinami členov zboru, na absenciu efektívnej vnútornej a vonkajšej misie, na neochotu venovať sa diakonii, na nevyužívanie potenciálu dedičstva predkov.

*Myslím si však, že v súčasnej krízovej situácii cirkvi nie je najdôležitejším faktorom počet biskupov. Určite je ním absencia skutočných osobností v tejto funkcii (ilustruje to, okrem iného, aj kvalita pastierskych listov zboru biskupov). A preto si myslím, že naozajstnou výzvou súčasnosti je nájsť niekoľko mimoriadne schopných, čestných, ochotných a niečím neskompromitovaných osobností do tejto funkcie. Aby to neboli zabehnutí úradníci, ale naozajstné osobnosti, ktoré budú mať odvahu pohnúť s touto cirkevnou inštitúciou. Tiež som presvedčený o tom, že duchovní by si sami mali vybrať biskupov. Takých biskupov, ktorí by boli, aj napriek nedokonalostiam, schopní svedomite kráčať po ceste s Kristom a viesť cirkev. Tak, ako Peter! Takých, ktorí by mali stále na pamäti to jeho: „**Quo vadis, Domine?**“. A súčasne aj: „**Kam kráčaš, naše cirkevné spoločnosť?**“ A okrem toho si myslím, že zaužívané spôsoby výberu predstaviteľov cirkvi nie sú v poriadku. Veď ako možno žiadať od bežných členov cirkvi, aby dvíhali zodpovedne ruku za niekoho, koho vôbec nepoznajú, alebo prvý raz o ňom niečo málo počuli tesne pred voľbami?! Takáto voľba je toxické rezíduum minulosti, ktorého sa buď nevieme zbaviť, alebo ktoré*

niekomu ešte stále vyhovuje. Myslím si tiež, že deformované paragrafy našich cirkevných zákonov nám nemôžu brániť v tom, aby sme si zvolili rozumnejší a zodpovednejší spôsob voľby. Nemôžu nás ani obmedzovať v tom, aby sme si zvolili efektívnejší spôsob fungovania inštitúcie.

8. Manažment inštitúcie

a) Flexibilitnosť organizačnej štruktúry spoločenstiev cirkvi.

Myslím si, že aktívna spolupráca v cirkvi a medzi jej štruktúrami je existenčne dôležitá. A aj to, že počet a veľkosť organizačných jednotiek cirkvi musia byť flexibilné parametre. Podľa aktuálneho stavu a vývoja v cirkvi. Presadzovanie partikulárnych záujmov súčasných organizačných jednotiek ECAV a ich predstaviteľov, toho nášho bližšieho košela ako kabát, povedie iba k ďalšiemu úpadku. A nakoniec sa bude riešiť predaj, alebo búranie kostola – tak, ako sa to deje v iných krajinách. Veď akože chcú prežiť prestarnuté zbory s 50 ako tak aktívnymi členmi, mnohokrát bez mladších generácií, aké ciele si môžu stanoviť a reálne plniť, čo chcú po sebe zanechať? Myslím si, že k revitalizácii nedospejeme bez spájania sa malých cirkevných zborov. Tak, aby zbor mal dostatočný počet aktívnych a prispievajúcich členov, aby mal potenciál zabezpečiť duchovné, diakonické, hospodárske aktivity, aby mohol finančne zabezpečiť jeho zamestnancov. Myslím si, že takýto zbor nemôže mať menej ako tisíc aktívnych a finančne prispievajúcich členov. Súčasné technické možnosti nevyžadujú predsa, aby súčasťou jedného zboru nemohli byť aj niekoľko 10 km vzdialené menšie spoločenstvá zboru. Pri dobrej vôli a skutočnej snahe o revitalizáciu života spoločenstva je určite možné vybudovať štruktúru zboru a celej cirkvi tak, aby ciele boli plniteľné a splniteľné. Aj toto by malo byť závažnou súčasťou diskusií o budúcnosti našej cirkvi.

b) Duchovní a laici. Myslím si, že na efektívne plnenie cieľov a poslania cirkvi je nevyhnutná aktivita väčšiny členov spoločenstva. Veď akéže je to milovanie bližneho svojho, keď chcem len brať a neprispievať. Tak isto je nevyhnutné rozdeľenie náplne činnosti a zodpovednosti duchovných a laikov.

Tak, aby sa využili kapacity, odborný aj a ostatný ľudský potenciál spoločenstva cirkvi. Ak prijmeme to, že chceme mať cirkvev ako transparentný dom zo skla, ak chceme naozaj aplikovať Božie slovo do života, ktorého súčasťou je aj česťnosť, vzájomná dôvera, ak je nevyhnutná odborná spôsobilosť, tak je zbytočná a neefektívna nejasne definovaná duplicitná zodpovednosť za tú istú činnosť, vo forme duchovný + laik.

A v tomto zmysle je potrebné, aby za duchovné aktivity zodpovedali duchovní a za ostatné laici. Veď cirkevný zbor si hľadá duchovného kvôli tomu, aby mu pomáhal duchovne rásť a nie preto, aby zabezpečoval opravu strechy a finančné transakcie. Na to sú predsa kvalifikovaní stavbári a ekonómovia. Je to potrebné aj preto, že najväčší investičný dlh, ktorý súčasná cirkevná inštitúcia nadobudla a aj najväčšie výzvy, ktoré cirkev čakajú sú v duchovnej oblasti. A na sanáciu tohto dlhu, na hľadanie odpovedí na výzvy súčasnej doby, sa musia sústrediť predovšetkým duchovní. Ostatné aktivity musia zvládnuť laici. Buď ako platení zamestnanci cirkvi na nejaký úväzok, alebo ako dobrovoľníci. Podľa rozsahu

a náročnosti aktivít, podľa osobného záujmu či darov, ktorými disponujú. Myslím si aj to, že je dôležité, aby v zbere slúžilo viac duchovných. Nielen preto, aby efektívne zabezpečili všetky duchovné aktivity, ale aj preto, aby sa kvalita duchovných aktivít zvyšovala, aby aktivity boli pestrejšie, obohatené darmi viacerých duchovných. Veď to predsa všetci vieme, že počúvanie obohratej platne nie je ani žiadnym zážitkom, ani inšpiráciou. A počúvame aj o vyhorení.

c) Krízový manažment inštitúcie. Teda taký manažment, ktorého úlohou je definovanie principiálnych zdrojov problémov inštitúcie, eliminovanie týchto zdrojov, nastavenie základných pravidiel fungovania inštitúcie tak, aby sa to prejavilo zastavením úpadku a postupným oživením zborov a inštitúcie ECAV. Myslím si, že súčasný stav ECAV je zrelý na taký manažment, štandardný pre inštitúcie, ktoré sa dostali do ťažkostí, dlhodobo strácajú dôveru, záujem o ich služby a ich prežitie je z dlhodobejšieho hľadiska nepravdepodobné. Myslím s tiež, že súčasťou takéhoto krízového manažmentu nemôžu byť tí, ktorí sa na vzniku, pretrvávajú a neriešení krízy hocijakým spôsobom podieľali.

A ešte niečo záverom. Či to Božie alebo svetské bude mať väčší podiel v našom živote, v spoločnosti, závisí iste od mnohých okolností. Aj od nadobudnutých poznatkov, aj od skúseností zo skúšok, ktorými sme prešli. Môžeme síce povedať, že nie všetko je v našich rukách, no tvrdiť, že ako kresťania nenesieme za absenciu Božej lásky okolo nás zodpovednosť, je podobné tomu Pilátovmu umývaniu rúk. A s týmto vedomím by sme mali upraviť nielen naše osobné postoje, ale aj život spoločenstiev cirkvi. A čo sa týka budúcnosti inštitúcie ECAV? Myslím si, že podstatným je to, ako sa duchovní postaví k riešeniu jej problémov. Základným je, či im naozaj záleží na tom, aby živá viera v spoločenstve, o ktoré sa majú starať rástla a pretrvala. Či okrem hlásania, že viera je z počutia, že spása je z viery, že sviatosti sú platné, aj keď je vysluhovateľ Bohu neposlušný sústredia svoju pozornosť aj na aplikovanie slova Božieho do každodenného života. Budúcnosť cirkevných spoločenstiev určite závisí aj od toho, či biblické aj novodobé skúsenosti, ktoré sa vzťahujú sa na službu kňazov budú pre našich duchovných poučením. Či si zoberú k srdcu aj to Ježišovo, že neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby sám slúžil. Alebo aj príbeh Éliho a jeho synov.

RNDr. Vlastimil Potančok,
 CZ ECAV Spišská Nová Ves

V dňoch 7. – 8. apríla 2018 bude hosťom v **Cirkevnom zbore Bratislava Legionárska** brat Stanislav Piętak – emeritný biskup Sliezskej evanjelickej cirkvi a. v. v ČR.

V sobotu 7. apríla 2018 o 18.00 h. v zborovej sieni (Legionárska 6) posluží výkladom Božieho slova **pri 50. výročí vzniku mládeže** na Legionárskej. Hudobný hosť: br. Otto Chowaniok z Českého Tešína.

V nedeľu 8. apríla 2018 bude br. Stanislav Piętak kázať aj Novom ev. kostole na Legionárskej

o 8. 30 h. na službách Božích

a **o 10.00 h.** na Dopoludní v kostole. Hudobný doprovod: Jozef Budaj st. a skupina.

V nedeľu popoludní od **13.30 – 15.30** bude v zborovej sieni program: Kytica vďaky za polstoročie Božej milosti.

Srdečne Vás pozývame pripojiť sa k spoločnej oslave nášho vzkrieseného Pána Ježiša Krista za polstoročie Jeho milosti!

**„PRED SVITOM VSTÁVAM;
VOLÁM O POMOC;
A DÚFAM V TVOJE SLOVO“
ŽALM 119, 147**

Milí bratia a sestry,

**pozývame vás, pridajte sa ku nám a zotrvá-
vajte v modlitebnej reťazi** za našu cirkev. V modlitebnej reťazi pokračujeme každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k vlastnej modlitbe.

Pozývame vás na
29. Konferenciu Modlitebného spoločenstva 2018
(MoS ECAV)
na tému

BOŽIA VÝZBROJ PRE DUCHOVNÝ BOJ
v dňoch 6. – 8. apríla 2018 v Badíne

Môžete si prísť vypočuť prednášky alebo sa zapojiť do seminárov, či pridať ku spoločným modlitbám.

Valné zhromaždenie Združenia evanjelických duchovných

Milí bratia a sestry v duchovnej službe, pripomíname vám, že VZ ZED sa bude konať dňa **14. apríla 2018 v priestoroch Biblickej školy v Martine so začiatkom o 9:00 hod.**

Výboru ZED sa končí volebné obdobie. Pamätajte, zvolený predseda bude mať zastúpenie v generálnom presbyterstve a podpredsedovia v dištriktuálnych presbyterstvách. Účasť je preto dôležitá!

Prihlásiť sa na VZ treba u tajomníka ZED do 6. 4. 2018.

Upozorňujeme, že VZ ZED sa bude konať iba v jeden deň.

Tešíme sa na vzájomné stretnutie!

Konferencia Evanjelizačného strediska (EVS)

sa uskutoční v dňoch 4. – 6. mája 2018
v Piešťanoch – Dom umenia

Téma konferencie:

MESTO NA VRCHU

VIAC SA DOZVIETE NA STRÁNKE:

<http://www.evs.sk/index.php/konferencia#program>

CIRKEVNÝ ZBOR ECAV
BRATISLAVA DÚBRAVKA
**pozýva na
STRETNUTIE RODÍN**
so súčasným
BRATOM BISKUPOM
SLIEZSKEJ EVANJELICKEJ
CIRKVI A. V. v ČR
**TOMÁŠOM TYRLÍKOM
A JEHO MANŽELKOU**

15. APRÍLA 2018
hneď po Službách Božích
V ZBOROVEJ SIENI

HISTORICKÉ DIVADELNÉ PREDSTAVENIE
K 330. VÝROČIU PREŠOVSKÝCH KRVAVÝCH JATIEK

KRVAVÝ TRÓN

8. APRÍL 2018 / 15.00 HOD.
KULTÚRNY DOM LUDOVÍTA ŠTÚRA, MODRA

RÉŽIA: VLADÍMÍR ŠPŮREK VÝPRAVA: JURAJ OTLIK / PETER MIHOČ, EVA OTLIKOVÁ / JANA VASSOVÁ,
ANTONIO GARAFÁ / VLADÍMÍR ŠPŮREK, ĽUDOVÍK LEOPOLD / JÁN BAKALÁR

VSTUPNÉ NA PREDSTAVENIE - 7 € (PREDAJ VSTUPENIEK: EVANJELICKÝ FARSÝ ÚRAD MODRA)

KRVAVÝ TRÓN

ŽIŤ SA DÁ LEN AUTOBIOGRAFICKY

Literárne stretnutie
pri príležitosti
nedožitých 80-tych narodenín
spisovateľa

IVANA KADLEČÍKA

neďeľa
8. apríl 2018 o 17:30
Múzeum L. Štúra
v Modre

v ponuke budú
na predaj knihy
od Ivana Kadlečíka

Podujatie podporili:

Rozhovory
s evanjelickým farárom
Janom Oslíkom

NAD
BIBLIU

SVIATOČNÝ ODPOČINOK
... alebo akým spôsobom
môže byť dnes odpočinok sviatočný

piatok 6. apríla 2018
o 18:00 hod
v priestoroch
MUSIQUE CLUB GALERIE
(Štúrova 61, Modra)

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Modra

LUTERÁNSKY CHODNÍK

22. APRÍL 2018

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Modra
Cirkevný zbor ECAV na Slovensku
Veľké Leváre
Modranský turistický spolok

pozývajú na

**PUTOVANIE
PO STOPÁCH PREDKOV,
KTORÍ CHODILI
Z VEĽKÝCH LEVÁR
DO KOSTOLA DO MODRY**

Tešíme sa na Vás

ODCHOD AUTOBUSOM DO
VEĽKÝCH LEVÁR:
6:00 hod spreď ev. fary v Modre
(Štúrova 1)

RANNÁ POBOŽNOSŤ:
7:30 hod ev. kostol vo Veľkých
Levároch

VYKROČENIE NA CESTU:
8:00 hod

Dĺžka trasy: 40 km
PREVÝŠENIE: 570 m

Trasu je možné absolvovať pešo
alebo na bicykli

Je možné absolvovať skrátenú
trasu. Žaujmcov odvezie
autobus z Veľkých Levár do
Kuchyne

V evanjelickom kostole v Modre
dostanete pamätnú kartu
a pečiatku.

Kontakt na tím Reformačných listov:

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Redakčná rada:

šéfredaktorka: Eva Bachletová 0905 813 782
Monika Cipciarová 0948 254 765
Martin Kováč 0905 269 078
Ľubo Bechný 0905 345 764

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom. Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke www.help-ecav.sk